

**Proprietatea intelectuală.
Legislație, jurisprudență
și repere bibliografice**

*Publicată cu avizul
Asociației Științifice de Dreptul Proprietății Intelectuale
și al
Asociației Literare și Artistice Internaționale
– Grupul ALAI România*

**Ediție îngrijită de:
prof. univ. dr. Viorel Roș,
președinte al ASDPI și ALAI România**

**conf. univ. dr. Ciprian Raul Romițan,
vicepreședinte al ASDPI și ALAI România**

Cuprins¹⁾

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe	5
O.G. nr. 25/2006 privind întărirea capacității administrative a Oficiului Român pentru Drepturile de Autor	125
O.U.G. nr. 21/2023 privind Statutul lucrătorului cultural profesionist	141
Repere bibliografice	173
Legea nr. 64/1991 privind brevetele de invenție	188
Regulamentul de aplicare a Legii nr. 64/1991 privind brevetele de invenție (H.G. nr. 547/2008)	214
Legea nr. 93/1998 privind protecția tranzitorie a brevetelor de invenție	289
Normele (OSIM) nr. 211/1998 de aplicare a Legii nr. 93/1998 privind protecția tranzitorie a brevetelor de invenție	291
Norma (OSIM) nr. 242/1999 privind sprijinirea brevetărilor în străinătate a invențiilor românești	306
Legea nr. 350/2007 privind modelele de utilitate și Regulamentul de aplicare (H.G. nr. 1457/2008)	311
Legea nr. 83/2014 privind invențiile de serviciu	326
Repere bibliografice	331
Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor	335
Regulamentul de aplicare a Legii nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor (H.G. nr. 211/2008)	348
Repere bibliografice	372
Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice	374
Regulamentul de aplicare a Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice (H.G. nr. 1134/2010)	423
Repere bibliografice	456
Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor produselor semiconductoare	465
Normele de aplicare a Legii nr. 16/1995 privind protecția topografiilor produselor semiconductoare, republicată (OOSIM nr. 6/2007)	473
Repere bibliografice	480
ALTE ACTE NORMATIVE CONEXE	
O.G. nr. 41/1998 privind taxele în domeniul protecției proprietății industriale și regimul de utilizare a acestora	481
Programul de cooperare între Guvernul României și Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (H.G. nr. 974/2001)	500

¹⁾ Prezenta culegere a fost actualizată la data de **1 aprilie 2024**.

O.U.G. nr. 100/2005 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate industrială	502
Legea nr. 344/2005 privind unele măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul operațiunilor de vămuire	512
Normele de aplicare a Legii nr. 344/2005 privind unele măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul operațiunilor de vămuire (H.G. nr. 88/2006).....	520
Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale.....	540
Repere bibliografice	550
Legea nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante.....	551
Tarifele pentru procedurile de examinare în vederea acordării protecției noilor soiuri de plante, eliberarea brevetului pentru soi și înregistrarea denumirii soiurilor (OMADR nr. 50/2020).....	570
Repere bibliografice	572
Legea prevenirii nr. 270/2017	573
REPERE BIBLIOGRAFICE CU CARACTER GENERAL	576

**Proprietatea intelectuală.
Legislație, jurisprudență
și reperi bibliografice**

*Publicată cu avizul
Asociației Științifice de Dreptul Proprietății Intelectuale
și al
Asociației Literare și Artistice Internaționale
– Grupul ALAI România*

**Ediția a 5-a,
rev.**

**Ediție îngrijită de:
prof. univ. dr. Viorel Roș
conf. univ. dr. Ciprian Raul Romițan**

**Universul Juridic
București
- 2024 -**

Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe¹⁾

Titlul I

Dreptul de autor

Partea I

Dispoziții generale

Capitolul I

Dispoziții introductive

Art. 1. (1) Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra altor opere de creație intelectuală este recunoscut și garantat în condițiile prezentei legi. Acest drept este legat de persoana autorului și comportă atribute de ordin moral și patrimonial.

(2) Opera de creație intelectuală este recunoscută și protejată, independent de aducerea la cunoștința publică, prin simplul fapt al realizării ei, chiar în formă nefinalizată.

(3) Dispozițiile prezentei legi se aplică numai în condițiile respectării prevederilor legislației naționale în materia prelucrării datelor cu caracter personal.

Art. 2. Recunoașterea drepturilor prevăzute în prezenta lege nu prejudiciază și nu exclude protecția acordată prin alte dispoziții legale.

• **JURISPRUDENȚĂ.** *Dec. ICCJ (SC I) nr. 886/2012 (www.scj.ro²⁾): Art. 2 nu prevede explicit posibilitatea unei duble dezdăunări a titularului drepturilor pentru aceeași faptă de încălcare, vizând același obiect al protecției, ca atare, nu derogă de la dreptul comun.*

Art. 2¹. (1) În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos semnifică după urmează:

a) *serviciu online auxiliar* – un serviciu online care constă în furnizarea către public, de către sau sub controlul și responsabilitatea unui organism de radiodifuziune sau televiziune, de programe de televiziune sau radio, simultan cu difuzarea lor de către organismul de radiodifuziune sau televiziune ori în cursul unei perioade definite de timp după această difuzare, precum și a oricărui material care are caracter auxiliar în raport cu această difuzare;

¹⁾ Rep. (M. Of. nr. 489 din 14 iunie 2018); cu ultim. modif. aduse prin **L. nr. 69/2022** pt. modif. și compl. L. nr. 8/1996 (M. Of. nr. 321 din 1 aprilie 2022; „**Art. IV. (5) Prev. prezentei L. nu se aplică actelor încheiate sau drepturilor dobândite înainte de 7 iun. 2021. (6) Prev. art. I [prin care s-a modificat substanțial L. nr. 8/1996] nu afectează în niciun fel utilizările legitime ale operelor sau obiectelor protejate, cum ar fi utilizările în temeiul excepțiilor sau limitărilor permise de lege sau prevăz. în dreptul UE, și nu conduce la nicio identificare a utilizatorilor individuali și nici la prelucrarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazului în care are loc în cf. cu L. nr. 506/2004 priv. prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice (...) și Reg. (UE) 2016/679 (...) priv. protecția persoanelor fizice în ceea ce priv. prelucrarea datelor cu caracter personal și priv. libera circulație a acestor date și de abrog. a Dir. 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor)”).**

²⁾ Noul site oficial al ICCJ (începând din data de 9.07.2021): www.iccj.ro. Accesând Căutare jurisprudență pe noul site, pagina care se deschide are însă, în continuare, adresa electronică www.scj.ro.

b) *retransmisie* – orice retransmitere simultană, nealterată și integrală, alta decât retransmisia prin cablu, pentru recepționarea de către public a unei transmisii inițiale pornind din oricare stat membru de programe de televiziune sau de radio destinate recepționării de către public, în cazul în care o astfel de transmisie inițială este efectuată prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv prin satelit, dar nu online;

c) *mediu gestionat* – un mediu în care un operator al unui serviciu de retransmisie furnizează o retransmisie securizată unor utilizatori autorizați;

d) *introducere directă* – un proces tehnic prin care un organism de radiodifuziune sau televiziune își transmite semnalele purtătoare de programe unui organism care nu este un organism de radiodifuziune sau televiziune, astfel încât semnalele purtătoare de programe nu sunt accesibile publicului în timpul transmisiei respective;

e) *organizație de cercetare* – o universitate, inclusiv bibliotecile acesteia, un institut de cercetare sau orice altă entitate al cărei scop principal este efectuarea de cercetări științifice sau desfășurarea de activități educaționale care includ, de asemenea, efectuarea de cercetări științifice, fără scop lucrativ sau prin reinvestirea tuturor profiturilor în cercetarea științifică ori în temeiul unei misiuni de interes public, recunoscută prin lege, astfel încât de accesul la rezultatele generate de o astfel de cercetare științifică să nu poată beneficia, în mod preferențial, o entitate care exercită o influență decisivă asupra unei astfel de organizații;

f) *extragerea textului și a datelor* – orice tehnică analitică automatizată care vizează analiza textului și a datelor în formă digitală pentru a genera informații precum modele, tendințe și corelații, fără însă a se limita la acestea;

g) *instituție de conservare a patrimoniului cultural* – o bibliotecă deschisă publicului sau un muzeu, o arhivă sau o instituție de conservare a patrimoniului cinematografic sau sonor, precum și orice alte instituții publice de cultură care desfășoară activități în domeniul educației, organizate în afara sistemului național de învățământ formal, având drept scop păstrarea și promovarea culturii naționale;

h) *publicație de presă* – o colecție alcătuită în principal din opere literare cu caracter jurnalistic, dar care poate include și alte opere sau alte obiecte protejate;

i) *editor de publicații de presă* – furnizor de servicii la inițiativa, pe răspunderea editorială și sub supravegherea căruia este publicată, în orice formă de mass-media, scrisă sau online, o publicație de presă în sensul dispozițiilor prezentei legi;

j) *serviciu al societății informaționale* – un serviciu astfel cum este definit la art. 4 alin. (1) pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1.016/2004 privind măsurile pentru organizarea și realizarea schimbului de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice, precum și al regulilor referitoare la serviciile societății informaționale între România și statele membre ale Uniunii Europene, precum și Comisia Europeană, cu modificările și completările ulterioare;

k) *furnizor al unui serviciu online de partajare de conținut* – un furnizor al unui serviciu al societății informaționale, al cărui scop principal sau unul dintre scopurile principale este acela de a stoca și de a oferi publicului acces la un volum semnificativ de opere protejate prin drept de autor sau de alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi, pe care le organizează și le promovează direct sau indirect, spre exemplu, prin utilizarea unor mijloace de promovare țintită, în scop lucrativ.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) lit. b) trebuie îndeplinite următoarele condiții:

a) retransmisia să fie efectuată de o altă parte decât organismul de radiodifuziune sau televiziune care a efectuat transmisia inițială sau sub controlul și responsabilitatea căruia a fost efectuată transmisia inițială, indiferent de modul în care partea care realizează retransmisia obține semnalele purtătoare de program de la organismul de radiodifuziune sau televiziune în scopul retransmisiei; și

b) atunci când retransmisia se face printr-un serviciu de acces la internet, astfel cum este acesta definit la art. 2 pct. 2 paragraful 2 din Regulamentul (UE) 2015/2.120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis și de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii, aceasta să aibă loc într-un mediu gestionat.

(3) Pentru a fi considerată publicație de presă în sensul prevăzut la alin. (1) lit. h) este necesară îndeplinirea următoarelor criterii:

a) constituie un element individual în cadrul unei publicații periodice sau publicații actualizate regulat sub un singur titlu, cum ar fi un ziar sau o revistă de interes general ori de specialitate;

b) are scopul de a oferi publicului larg informații referitoare la știri sau alte subiecte;

c) este publicată în orice formă de mass-media, scrisă sau online, la inițiativa, pe răspunderea editorială și sub supravegherea unui furnizor de servicii organizat potrivit legii.

(4) Nu reprezintă publicații de presă, în sensul alin. (1) lit. h), publicațiile periodice care sunt publicate în scop științific sau academic, cum ar fi revistele științifice.

(5) Enciclopediile online fără scop lucrativ, arhivele educaționale sau științifice fără scop lucrativ, platformele de elaborare și de partajare de softuri cu sursă deschisă, prestatorii de servicii de comunicații electronice, astfel cum sunt definite/definiți la art. 4 alin. (1) pct. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare, piețele online, serviciile cloud destinate întreprinderilor ori serviciile cloud care le permit utilizatorilor să încarce conținuturi pentru propriul uz nu sunt considerate prestatori de servicii online de partajare de conținut în sensul alin. (1) lit. k).

Capitolul II

Subiectul dreptului de autor

Art. 3. (1) Este autor persoana fizică sau persoanele fizice care au creat opera.

(2) În cazurile expres prevăzute de lege, pot beneficia de protecția acordată autorului persoanele juridice și persoanele fizice, altele decât autorul.

(3) Calitatea de subiect al dreptului de autor se poate transmite în condițiile legii.

(4) Sunt recunoscuți și protejați ca titulari ai dreptului de autor persoanele fizice sau juridice, care au dobândit această calitate prin moștenire sau cesiune, în condițiile legii, precum și editorii de opere muzicale și de opere scrise, pentru drepturile care le-au fost transferate în baza unor acorduri individuale și care au dreptul cel puțin la o parte din veniturile provenite din drepturi.

(5) Este considerat utilizator orice persoană fizică sau juridică care întreprinde acțiuni condiționate de autorizarea de către autori sau titularii de drepturi, de remunerarea acestora sau de plata unor compensații către aceștia și care nu acționează în calitate de consumator.

● **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 3052/2013** (www.scj.ro): *Nu pot fi ignorate aspectele înveredate prin motivele de recurs, precum calitatea de profesionist a părâtei, care trebuie să acționeze cu diligența cerută acestui statut și să facă verificări, înainte de folosirea operei, în legătură cu calitatea de autor a acesteia, cu atât mai mult cu cât nu a contractat drepturile asupra operei cu o persoană fizică, ce ar fi beneficiat de prezumția calității de autor în condițiile art. 3, ci cu o persoană juridică, incapabilă, prin natura sa, să creeze opere, astfel cum, în mod corect, s-a susținut în motivarea recursului. Aceste elemente reprezintă, însă, simple prezumții, care pot fi combătute de către autorul faptei ilicite prin dovedirea fie a efectuării diligențelor în vederea stabilirii calității de autor a operei, fie a existenței unei erori de fapt scuzabile, determinate de fapta unui terț (pentru care autorul faptei nu este ținut a răspunde), în circumstanțe particulare care i-au creat convingerea că terțul deține drepturile patrimoniale asupra operei și este în măsură să i le transmită.*

Art. 4. (1) Se prezumă a fi autor, până la proba contrară, persoana sub numele căreia opera a fost adusă pentru prima dată la cunoștința publică.

(2) Când opera a fost adusă la cunoștința publică sub formă anonimă sau sub un pseudonim care nu permite identificarea autorului, dreptul de autor se exercită de persoana fizică sau juridică ce o face publică având consimțământul autorului, atât timp cât acesta nu își dezvăluie identitatea.

● **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 4239/2011** (www.scj.ro): *Art. 4 instituie o prezumție relativă, care poate fi răsturnată prin orice mijloc de probă. V. și Dec. ICCJ (SC I) nr. 614/2020 (infra, art. 8).*

Art. 5. (1) Este operă comună opera creată de mai mulți coautori, în colaborare.

(2) Dreptul de autor asupra operei comune aparține coautorilor acesteia, între care unul poate fi autorul principal, în condițiile prezentei legi.

(3) În lipsa unei convenții contrare, coautorii nu pot utiliza opera decât de comun acord. Refuzul consimțământului din partea oricăruia dintre coautori trebuie să fie temeinic justificat.

(4) În cazul în care contribuția fiecărui coautor este distinctă, aceasta poate fi utilizată separat, cu condiția să nu se prejudicieze utilizarea operei comune sau drepturile celorlalți coautori.

(5) În cazul utilizării operei create în colaborare, remunerația se cuvine coautorilor în proporțiile pe care aceștia le-au convenit. În lipsa unei convenții, remunerația se împarte proporțional cu părțile de contribuție ale autorilor sau în mod egal, dacă acestea nu se pot stabili.

Art. 6. (1) Este operă colectivă opera în care contribuțiile personale ale coautorilor formează un tot, fără a fi posibil, dată fiind natura operei, să se atribuie un drept distinct vreunuia dintre coautori asupra ansamblului operei create.

(2) În lipsa unei convenții contrare, dreptul de autor asupra operei colective aparține persoanei fizice sau juridice din inițiativa, sub responsabilitatea și sub numele căreia a fost creată.

• **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 326/2017** (www.scj.ro): Pe baza materialului probator al cauzei, s-a reținut că pârâta este cea care a coordonat întregul proces de elaborare a lucrării după prezentarea de către recurenți a acestei idei pârâtei, chiar reclamații susținând încă din motivarea cererii de chemare în judecată că pârâta, după acceptarea ideii acestora, era cea care își dădea acordul pentru fiecare etapă intermediară în elaborarea proiectului până la forma finită a acestuia. Recurenții/reclamanți sunt, alături de alte persoane, coautori ai lucrării, operă colectivă, însă, având în vedere că titularul dreptului de autor asupra acestei opere colective este pârâta, aceasta are plenitudinea drepturilor patrimoniale de autor stabilite de L. nr. 8/1996 și a exercitării lor, situație în care o poate utiliza el însuși sau poate autoriza terții în vederea utilizării, în oricare dintre formele legale.

• **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 614/2020** (www.scj.ro): Înregistrarea la ORDA nu reprezintă o dovadă a calității de autor, instanța de judecată fiind suverană în a aprecia, în funcție de circumstanțele speței, dacă există drept de autor și cine este titularul dreptului de autor. Or, (...) este un spectacol folcloric, compus din muzică, versuri și dans, un spectacol foarte vechi, transmis din generație în generație, prin viu grai, căruia reclamantul împreună cu ceilalți membri ai grupului (cântăreți, muzicieni, dansatori) i-au dat o interpretare și o execuție într-o manieră proprie, motiv pentru care membrii grupului în cauză, printre care s-a aflat de la un moment dat încolo și recurentul-pârât, nu pot pretinde drept de autor asupra acestei opere colective, ci doar drepturi conexe dreptului de autor în calitate de interpreți și executanți. Ca atare, nu se pune nici problema aplicării art. 6 alin. (2) L. nr. 8/1996, invocat de către recurent, privitor la dreptul de autor asupra operei colective.

Capitolul III

Obiectul dreptului de autor

Art. 7. Constituie obiect al dreptului de autor operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma de exprimare și independent de valoarea și destinația lor, cum sunt:

- a) scrierile literare și publicistice, conferințele, predicile, pledoariile, prelegerile și orice alte opere scrise sau orale, precum și programele pentru calculator;
- b) operele științifice, scrise sau orale, cum ar fi: comunicările, studiile, cursurile universitare, manualele școlare, proiectele și documentațiile științifice;
- c) compozițiile muzicale cu sau fără text;
- d) operele dramatice, dramatico-muzicale, operele coregrafice și pantomimele;
- e) operele cinematografice, precum și orice alte opere audiovizuale;
- f) operele fotografice, fotografiile, peliculele cinematografice, precum și orice alte opere exprimate printr-un procedeu analog fotografiei;
- g) operele de artă grafică sau plastică, cum ar fi: operele de sculptură, pictură, gravură, litografie, artă monumentală, scenografie, tapiserie, ceramică, plastica sticlei și a metalului, desene, design, precum și alte opere de artă aplicată produselor destinate unei utilizări practice;
- h) operele de arhitectură, inclusiv planșele, machetele și lucrările grafice ce formează proiectele de arhitectură;
- i) lucrările plastice, hărțile și desenele din domeniul topografiei, geografiei și științei în general.

• **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 4244/2011** (www.scj.ro): Originalitatea ideii, unicitatea acesteia în domeniul arhitecturii, nu prezintă relevanță în analiza originalității unei lucrări ca operă care să intre sub domeniul de protecție al L. nr. 8/1996, cerință impusă de art. 7,

întrucât ideile, teoriile, conceptele, descoperirile și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare, sunt excluse de la protecție prin art. 9 lit. a).

Dec. ICCJ (SC I) nr. 5140/2013 (www.scj.ro): *Lucrarea nu reprezintă un proiect științific și, deci, o operă protejabilă în sensul art. 7 lit. b) L. nr. 8/1996, dacă nu cuprinde suficiente date de fundamentare științifică care să permită, în același timp, determinarea contribuției creatoare a autorului față de principiile științifice deja cunoscute.*

Dec. ICCJ (SC I) nr. 1274/2019 (www.scj.ro): *Obiectul dreptului de autor nu îl constituie însuși locul unde sunt amplasate aceste obiecte, ci fiecare creație în parte, fiecare cruce realizată în acest stil. Nu se poate considera că cimitirul în sine reprezintă o operă de sine stătătoare atâta timp cât nu s-a reținut din probele administrate că ar fi fost creat de la început ca viziune unitară a autorului în forma în care există astăzi. Chiar dacă ar fi inițiatorul unui astfel de stil de confecționare a acestor obiecte, se pune problema dacă se poate considera că a dobândit un drept de autor asupra acestuia. Nu pot beneficia de protecția dreptului de autor ideile, conceptele sau procedeele [art. 9 alin. (1) lit. a) L. nr. 8/1996]. Este de reținut că recurentul prin prezenta cerere de chemare în judecată, așa cum rezultă și din recurs, încearcă să interzică realizarea crucilor de același tip cu cele create de (...), adică acele cruci care prezintă ca elemente comune acoperișul, fondul albastru, textul epitafului în versuri satirice, decorațiuni florale și vegetale etc. Or, constituie obiect al dreptului de autor operele originale de creație intelectuală [art. 7 alin. (1) L. nr. 8/1996]. Prin dreptul de autor este protejată originalitatea operii în întregul său, iar nu fiecare element component generic și cu atât mai puțin ideea de a îngloba într-o anumită creație anumite elemente, care mai fuseseră folosite și în trecut de meșteșugarii locali, ideea de a produce manual „un tip de cruce cu anumite caracteristici”, cum susține recurentul. În speță nu s-a reținut că pârâții ar fi copiat creațiile lui (...) sau ale recurentului, ci doar că au realizat creații asemănătoare, în același stil.*

Dec. ICCJ (SCAF) nr. 613/2020 (www.scj.ro): *Documentația aferentă contractului constituie obiect al dreptului de autor, proiectul este realizat exclusiv de un arhitect, cu concursul unor ingineri, geotehnicieni, topometriști. Arhitectura are o latură științifică, dar și una cultural-artistică, fapt ce implică recunoașterea unui drept de autor al arhitectului asupra creațiilor în domeniul, adică operele de arhitectură.*

V. și:

- **Dec. ICCJ (SC I) nr. 104/2016** (infra, art. 35);

- **Dec. ICCJ (SC I) nr. 7679/2012** (infra, art. 188).

Art. 8. Fără a prejudicia drepturile autorilor operii originale, constituie, de asemenea, obiect al dreptului de autor operele derivate care au fost create plecând de la una sau mai multe opere preexistente, și anume:

a) traducerile, adaptările, adnotările, lucrările documentare, aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale unei opere literare, artistice sau științifice care reprezintă o muncă intelectuală de creație;

b) culegerile de opere literare, artistice sau științifice, cum ar fi: enciclopediile și antologiile, colecțiile sau compilațiile de materiale sau date, protejate ori nu, inclusiv bazele de date, care, prin alegerea sau dispunerea materialului, constituie creații intelectuale.

● **JURISPRUDENȚĂ. Dec. ICCJ (SC I) nr. 955/2014** (www.scj.ro): *Criteriul originalității nu este îndeplinit atunci când constituirea bazei de date este impusă de considerații tehnice, de reguli sau de limitări care nu lasă loc niciunei libertăți de creație. Protecția bazei de date prin dreptul de autor nu se extinde asupra conținutului bazei de date, și nici asupra elementelor constitutive ale acestuia. Aceste noțiuni nu acoperă crearea datelor cuprinse în această bază. O bază de date este protejată de dreptul de autor cu condiția ca alegerea sau dispunerea datelor pe care le*

conține să constituie o expresie originală a libertății de creație a autorului său, fapt a cărui verificare revine instanței. În consecință: efortul intelectual și know-how-ul consacrate creării datelor menționate nu sunt relevante pentru a aprecia eligibilitatea bazei de date menționate pentru protecția prin acest drept; este irelevant, în acest scop, dacă alegerea sau dispunerea acestor date implică sau nu implică un „aport semnificativ” la acestea; munca și know-how-ul semnificative care se impun pentru constituirea acestei baze nu pot, ca atare, să justifice o asemenea protecție, dacă nu exprimă nicio originalitate în alegerea sau dispunerea datelor pe care aceasta le conține. Noțiunile „alegere” și „dispunere” vizează selectarea și, respectiv, aranjarea datelor, prin care autorul bazei îi conferă acesteia structura sa. Aceste noțiuni nu acoperă crearea datelor cuprinse în această bază.

Dec. ICCJ (SC I) nr. 614/2020 (www.scj.ro): Recurentul-pârât a susținut, pe de o parte, că instanța de apel nu a identificat corect obiectul cererii reconvenționale, prin care nu a pretins drept de autor asupra cântecelor, ci asupra albumului în sine, care reprezintă muncă de creație intelectuală [art. 8 alin. (1) lit. a) L. nr. 8/1996], iar, pe de altă parte, că a interpretat greșit legea când a considerat că în cauză este vorba doar despre drepturi conexe și nu despre drept de autor. Or, termenul „colaj” nu înseamnă compoziția muzicii și a versurilor, ci selecția cântecelor care apar pe CD și care, potrivit susținerilor recurentului-pârât, fac parte din spectacolul prezentat publicului în prima apariție televizată. Referitor la calitatea de „autor al albumului în sine”, recurentul-pârât nu a arătat concret în ce a constatat contribuția sa la realizarea înregistrării care apare pe CD, în afară de contractarea editorului pentru realizarea acestuia. Este adevărat că acest contract de editare se încheie [art. 49 L. nr. 8/1996] de către titularul dreptului de autor, dar acest text de lege pleacă de la premisa că persoana care pretinde că este titularul dreptului de autor, chiar are această calitate. Din aceste motive recurentul pârât apare în calitate de autor la ORDA și în Registrul Național al Fonogramelor. Aceasta este doar o prezumție [art. 4 alin. (1) L. nr. 8/1996], care a fost răsturnată prin probele administrate în cauză. Recurentul-pârât nu a argumentat nici de ce consideră că variantele personalizate ale unei creații folclorice s-ar încadra în „aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale unei opere”. Părțile nu ar putea pretinde decât drepturi conexe dreptului de autor, care se întind asupra variantelor personalizate ale unei creații folclorice, iar nu drept de autor asupra operi colective reprezentate de spectacolul folcloric, compus din muzică, versuri și dans.
V. și **Dec. ICCJ (SC I) nr. 7679/2012** (infra, art. 188).

Art. 9. Nu pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor următoarele:

- a) ideile, teoriile, conceptele, descoperirile științifice, procedeele, metodele de funcționare sau conceptele matematice ca atare și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare;
- b) textele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traducerea oficială ale acestora;
- c) simbolurile oficiale ale statului, ale autorităților publice și ale organizațiilor, cum ar fi: stema, sigiliul, drapelul, emblema, blazonul, insigna, ecusonul și medalia;
- d) mijloacele de plată;
- e) știrile și informațiile de presă;
- f) simplele fapte și date;
- g) fotografiile unor scrisori, acte, documente de orice fel, desene tehnice și altele asemenea;
- h) materiale rezultate dintr-un act de reproducere a unei opere de artă vizuală, al cărei termen de protecție a expirat, cu excepția cazului în care materialul rezultat din actul de reproducere este original, în sensul că reprezintă o creație intelectuală proprie a autorului.

● **JURISPRUDENȚĂ.** *Dec. ICCJ (SC I) nr. 955/2014* (www.scj.ro): *Faptul că textele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traducerile oficiale ale acestora nu pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor nu înseamnă că acestea nu se încadrează în categoria operelor preexistente, ci doar că legiuitorul, din anumite considerente, a ales să nu le acorde o protecție legală.*

V. și Dec. ICCJ (SC I) nr. 4244/2011, Dec. ICCJ (SC I) nr. 1274/2019 (supra, art. 7).

Art. 9¹. Se consideră că o operă sau un alt obiect protejat se află în afara circuitului comercial atunci când se poate presupune, cu bună-credință, că întreaga operă sau întregul obiect protejat nu se află la dispoziția publicului prin canalele comerciale obișnuite, după ce s-a depus un efort rezonabil pentru a determina dacă este disponibil(ă) publicului.

Capitolul IV

Conținutul dreptului de autor

Art. 10. Autorul unei opere are următoarele drepturi morale:

- a) dreptul de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștința publică;
- b) dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei;
- c) dreptul de a decide sub ce nume va fi adusă opera la cunoștința publică;
- d) dreptul de a pretinde respectarea integrității operei și de a se opune oricărei modificări, precum și oricărei atingeri aduse operei, dacă prejudiciază onoarea sau reputația sa;
- e) dreptul de a retracta opera, despăgubind, dacă este cazul, pe titularii drepturilor de utilizare, prejudiciați prin exercitarea retractării.

● **JURISPRUDENȚĂ.** *Dec. ICCJ (SC I) nr. 606/2012* (www.scj.ro): *În contextul art. 10 lit. d), este necesar ca atingerea obiectivă a dreptului să se producă în legătură cu utilizarea operei, în vreuna dintre formele prevăz. de art. 13.*

V. și Dec. ICCJ (SC I) nr. 4505/2013 (infra, art. 188).

Art. 11. (1) Drepturile morale nu pot face obiectul vreunei renunțări sau înstrăinări.

(2) După moartea autorului, exercițiul drepturilor prevăzute la art. 10 lit. a), b) și d) se transmite prin moștenire, potrivit legislației civile, pe durată nelimitată. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă care a administrat drepturile autorului sau, după caz, organismului cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.

Art. 12. Autorul unei opere are dreptul patrimonial exclusiv de a decide dacă, în ce mod și când va fi utilizată opera sa, inclusiv de a consimți la utilizarea operei de către alții.

Art. 13. Utilizarea unei opere dă naștere la drepturi patrimoniale, distincte și exclusive, ale autorului de a autoriza sau de a interzice:

- a) reproducerea operei;
- b) distribuirea operei;
- c) importul în vederea comercializării pe piața internă a copiilor realizate, cu consimțământul autorului, după operă;
- d) închirierea operei;
- e) împrumutul operei;
- f) comunicarea publică, direct sau indirect a operei, prin orice mijloace, inclusiv prin punerea operei la dispoziția publicului, astfel încât să poată fi accesată în orice loc și în orice moment ales, în mod individual, de către public;

- g) radiodifuzarea operei;
- h) retransmiterea prin cablu a operei;
- i) realizarea de opere derivate;
- j) retransmisia operei.

• **JURISPRUDENȚĂ. V.:**

– *Dec. ICCJ (SC I) nr. 1150/2021 (infra, art. 188);*

– *Dec. ICCJ (SC I) nr. 1360/2023 (infra, art. 162).*

Art. 14. Prin reproducere, în sensul prezentei legi, se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acesteia cu mijloace electronice.

• **JURISPRUDENȚĂ. V. Dec. ICCJ (SC I) nr. 1849/2018 (infra, art. 104).**

Art. 15. (1) Prin distribuire, în sensul prezentei legi, se înțelege vânzarea sau orice alt mod de transmitere, cu titlu oneros ori gratuit, a originalului sau a copiilor unei opere, precum și oferirea publică a acestora.

(2) Dreptul de distribuire se epuizează o dată cu prima vânzare sau cu primul transfer de drept de proprietate asupra originalului ori a copiilor unei opere, pe piața internă, de către titularul de drepturi sau cu consimțământul acestuia.

Art. 16. Prin import, în sensul prezentei legi, se înțelege introducerea pe piața internă, cu scopul comercializării, a originalului sau a copiilor legal realizate ale unei opere fixate pe orice fel de suport.

Art. 17. Prin închiriere, în sensul prezentei legi, se înțelege punerea la dispoziție spre utilizare, pentru un timp limitat și pentru un avantaj economic sau comercial direct ori indirect, a unei opere.

Art. 18. (1) Prin împrumut, în sensul prezentei legi, se înțelege punerea la dispoziție spre utilizare, pentru un timp limitat și fără un avantaj economic sau comercial direct ori indirect, a unei opere prin intermediul unei instituții care permite accesul publicului în acest scop.

(2) Împrumutul efectuat prin biblioteci nu necesită autorizarea autorului și dă dreptul acestuia la o remunerație echitabilă. Acest drept nu poate face obiectul unei renunțări.

(3) Remunerația echitabilă prevăzută la alin. (2) nu se datorează în cazul în care împrumutul este realizat prin bibliotecile instituțiilor de învățământ și prin bibliotecile publice cu acces gratuit.

(4) Împrumutul unor opere fixate în înregistrări sonore sau audiovizuale nu poate avea loc decât după 6 luni de la prima distribuție a operei.

(5) Dreptul de împrumut nu se epuizează odată cu prima vânzare sau cu primul transfer de drept de proprietate asupra originalului ori a copiilor unei opere, pe piață, efectuat sau consimțit de titularul de drepturi.

Art. 19. Dispozițiile prezentei legi privind închirierea și împrumutul nu se aplică:

- a) construcțiilor rezultate din proiecte arhitecturale;
- b) originalelor sau copiilor operelor de design ori de artă aplicată, utilizate pentru realizarea produselor de consum;

c) originalelor sau copiilor operelor, realizate în scopul comunicării publice ori pentru a căror utilizare există un contract;

d) lucrărilor de referință pentru consultare imediată sau pentru împrumut între instituții;

e) operelor create de autor în cadrul contractului individual de muncă, dacă acestea sunt utilizate de către cel care a angajat autorul, în cadrul activității obișnuite.

Art. 20. (1) Se consideră comunicare publică orice comunicare a unei opere, realizată direct sau prin orice mijloace tehnice, făcută într-un loc deschis publicului sau în orice loc în care se adună un număr de persoane care depășește cercul normal al membrilor unei familii și al cunoștințelor acesteia, inclusiv reprezentarea scenică, recitarea sau orice altă modalitate publică de execuție ori de prezentare directă a operei, expunerea publică a operelor de artă plastică, de artă aplicată, fotografică și de arhitectură, proiecția publică a operelor cinematografice și a altor opere audiovizuale, inclusiv a operelor de artă digitală, prezentarea într-un loc public, prin intermediul înregistrărilor sonore sau audiovizuale, precum și prezentarea într-un loc public, prin intermediul oricăror mijloace, a unei opere radiodifuzate. De asemenea, se consideră publică orice comunicare a unei opere, prin mijloace cu fir sau fără fir, realizată prin punerea la dispoziția publicului, inclusiv prin internet sau alte rețele de calculatoare, astfel încât oricare dintre membrii publicului să poată avea acces la aceasta din orice loc sau în orice moment ales în mod individual.

(2) Dreptul de a autoriza sau de a interzice comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului a operelor nu se consideră epuizat prin niciun act de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului.

(3) În vederea aplicării principiului țării de origine, actele de comunicare publică și de punere la dispoziția publicului a operelor sau altor obiecte protejate, prin mijloace cu fir sau fără fir, astfel încât membrii publicului să poată avea acces la acestea în orice loc și în orice moment ales în mod individual, care au loc în cazul furnizării către public:

a) a unor programe de radio; sau

b) a unor programe de televiziune care sunt:

(i) programe de știri și actualități;

(ii) producții proprii finanțate integral de organismul de radiodifuziune, când aceste acte de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului sunt efectuate în cadrul unui serviciu online auxiliar de către sau sub controlul și responsabilitatea unui organism de radiodifuziune, precum și actele de reproducere a operelor sau altor obiecte protejate care sunt necesare pentru furnizarea, accesarea sau utilizarea acestui serviciu online pentru aceleași programe, în scopul exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe relevante pentru respectivele acte, se consideră a avea loc numai în statul membru în care organismul de radiodifuziune își are sediul principal.

(4) La stabilirea remunerației pentru drepturile cărora li se aplică principiul țării de origine, părțile iau în considerare toate aspectele serviciului online auxiliar, cum ar fi caracteristicile serviciului, inclusiv durata disponibilității online a programelor furnizate în cadrul serviciului, audiența și versiunile lingvistice oferite.

(5) Criteriile stabilite la alin. (4) nu exclud calcularea remunerației pe baza veniturilor organismului de radiodifuziune sau televiziune, provenite din activitatea serviciului online auxiliar.

(6) Aplicarea principiului țării de origine nu aduce atingere libertății contractuale a titularilor de drepturi și a organismelor de radiodifuziune sau televiziune de a încheia acorduri, în conformitate cu dreptul Uniunii Europene, de limitare a exploatații